

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

22 Ağustos 2012 tarihinde, Sinop Abalı Köyü İnceburun Yarımadasında 1.005,8 ha alana toplam gücü 8400 MWe kadar çıkabilecek 4 ünite PWR, BWR ya da PHWR tipi nükleer reaktörlerden oluşacak bir nükleer güç santrali kurmak üzere, 2020 yılında kapatılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından EUAS International ICC Merkezi Jersey Adaları Türkiye Merkez Şubesi'ne kurucu statüsü verilmiştir. Bu alanı Sinop İl Merkezine 14,0 km, Erfelek İlçe Merkezine 21,9 km uzaklıktadır. Her bir reaktörün kullanım ömrünün işletmeye alınmalarından itibaren 60 yıl olduğu belirtilmiştir.

6642 sayılı kanun ile "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı" onaylanmış ve 23 Mayıs 2015 tarihli Resmi gazetede yayınlanmıştır.

Sinop Nükleer Güç Santrali Projesi ile ilgili olarak 26 Aralık 2017 tarihinde Çevresel Etki değerlendirme (ÇED) başvuru dosyası Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na sunulmuş, dosyanın uygun bulunmasıyla 18 Ocak 2018 tarihinde ÇED Süreci başlatılmıştır. 11 Eylül 2020 tarihinde ÇED olumlu kararı duyurusu yayınlanmıştır.

Anlaşma uyarınca, santrali işletecek şirketler birliği, Japonya, Fransa ve Türkiye'den oluşmuştur. Ancak, santral inşaatının yüklenici firması olan Japon Mitsubishi Heavy Industries, 11 Mart 2011'de Fukushima Nükleer Santrali'ndeki kaza ve sızıntı sonrası, yurtiçi-yurtdışı santrallerin inşasında eski güvenlik protokollerinin değiştirilmesi ve yenilerinin eklenmesinin, Sinop gibi projelerinin maliyetlerini büyük ölçüde arttırdığını belirterek projeden çekilmiştir. Mitsubishi, fizibilite çalışmasının detaylarını ticaret sırrı saydığını için paylaşmamıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da 27 Haziran 2019'da Japon ekonomi gazetesi Nikkei'ye verdiği röportajda Sinop nükleer enerji santrali projesinin maliyet ve takvim uyumsuzluğu

68481

nedeniyle durduğunu açıklamıştır. Onaylanan ÇED raporunda maliyet 20 Milyar dolar olarak görünmektedir.

Projeyi hayata geçirecek olan Japon firmanın çekilmesine rağmen, ÇED süreci işletilerek, “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir. Yapımı askıya alınan projenin; kesin maliyeti, ekonomiye getireceği yük, ortaklık yapılacak firmaları belirsizliğini korumaktadır. Nükleer karşıtı platformlar, yöre halkı, demokratik toplum kuruluşları; projenin çevresel olumsuz etkilerini nedeniyle projenin durdurulması için mücadele vermektedir ve ÇED olumlu kararının iptali için dava açmışlardır. Proje için 2018 yılında 650 binden fazla 2020 yılına dek topla 1 milyona ulaşan sayıda ağaç kesilmiştir. Bilirkişiler; projeye ilişkin yer seçiminin hatalı olduğunu, herhangi bir kaza durumunda tahliye işleminin çok zor olduğunu, ÇED dosyasında, nükleer santralde kullanılacak ve ömürleri 10 yıl olan yakıt çubuklarının ne olacağının belirsiz olduğunu, deprem, heyelan ve tsunami konusunda birçok eksikliğe bulunduğunu, Kandilli Rasathanesi’nin depremsellik çalışmasının olmadığını, heyelan bakımından yer raporu olmadığını belirtmelerine rağmen bunlar dikkate alınmayarak dava reddedilmiştir.

2020 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, SNG Projesi’nde tedarikçi Japon firma Mitsubishi fiyat yönünden tatmin etmediği için iptal edildiğini, Japon tarafıyla bu konudaki işbirliğine devam etmeme konusunda mutabık kalındığını ve Sinop’ta başka bir tedarikçi ile de nükleer santralin yapımının söz konusu olabileceğini açıklamıştır. Birçok eksiklikleri ve belirsizlikleri taşıyan SNG projesi için Japonya, Güney Kore, Kanada ve Çin Halk Cumhuriyeti ile görüşmeler yapmakta olduğu ve Rusya’nın da görüşmelere katılmak istediğini haberleri basında yer almıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı geçerliliğini sürdürmekte midir?
- 2- Sinop Nükleer Güç Santrali Projesi’nden çekilen Japon Mitsubishi Heavy Industries firması ile görüşmeler devam etmekte midir? Proje için görüşülen başka hangi Japon firmaları vardır?
- 3- Projenin inşası ve işletmesi için hangi ülkeler ile hangi uluslararası ya da yerli firmalarla ortaklık için görüşmeler yapılmaktadır?
- 4- Sinop Nükleer Güç Santrali Projesi için görüşülen ülkelere, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak gerekli onay, izin ve lisansların verilmesinin kolaylaştırılacağının güvencesi verilmekte midir? Ülkelerle yapılan görüşmelerin detayları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

5- Sinop Nükleer Güç Santrali projesi için görüşülen ülkelere, elektriği kaç yıl, hangi ücret üzerinden satın alma garantisi verilmektedir? Bu ülkelerle de nükleer güç santralleri üzerine anlaşmalar yapılacak mıdır?

6- EUAS International ICCnin, Türkiye’de değil de 50 milyon dolar sermaye ile Jersey Adaları’nda kurulmasının gerekçesi nedir? Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından nükleer santraller hakkında herhangi bir konuda yetkilendirilmeyen; nükleer santral kurulması atık yönetimi gibi konularda teknik donanım, altyapı ve bilgiye haiz olmayan bir şirkete neden 2021 yılı Sayıştay raporuna göre 2020 yılı şubat sonuna kadar 43 milyon 493 bin dolar sermaye aktarılmıştır? Şirketin, SNG Projesinde sadece ÇED için kullanılan bir şirket olduğu, ödenen bu rakamlar büyük kamu zararı oluşturduğu iddialarına ilişkin açıklamanız olacak mıdır?

7-Santralin Kabul edilen nihai ÇED raporunda proje bedeli 20 milyar ABD Doları olarak belirtilmiştir? Projenin finansmanı nasıl sağlanacaktır? Bu güne kadar ne kadar harcama yapılmıştır? Öngörülen harcama miktarı için Dolardaki dalgalanmalar ve içinde bulunduğumuz ekonomik kriz dikkate alınmış mıdır?

8- EPDK 2021 Yılı Elektrik piyasası Aralık ayı sektör raporuna göre; Ocak-Aralık Dönemi Lisanslı Üretim, 319.275.221 MWh’ tır. Raporda, en yüksek ani puant Ocak-Aralık 2021 döneminde 56.304 MW olarak belirtilmiştir. Veriler Türkiye’nin daha fazla enerjiye ihtiyacı olmadığını ortaya koymaktadır. Enerji ihtiyacı olmadığı halde Hükümetiniz neden Sinop Nükleer Güç Santralini yapmakta ısrar etmektedir?

9- SNG santrali projesi için görüşülen ülkelerle radyoaktif atıkların ne şekilde depolanıp ne şekilde bertaraf edileceği konuları da görüşülmekte midir? Bu konuda bakanlığınızın çalışmaları nelerdir? 9 Mart 2013 tarihli resmi gazetede yayınlanan, kapatılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliği geçerliliğini korumakta mıdır?

10- ÇED raporu için yargı sürecinin bitmesi beklenmeden neden SNG santrali projesi için çalışmalar başlatılmıştır?